

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГАЛУЗІ ЗВ'ЯЗКУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті пропонуються основні напрями підвищення ефективності процесу управління капіталом на підприємствах галузі зв'язку, а також метод фінансового левериджу, який може викликати приріст рентабельності власного капіталу підприємства.

Ключові слова: напрями, удосконалення, процес, управління, капітал, підприємство.

Abstract

The article offers the main directions for improving the efficiency of the capital management process at enterprises in the communications industry, as well as the method of financial leverage, which can cause an increase in the profitability of the company's equity capital.

Key words: directions, improvement, process, management, capital, enterprise.

Вступ

Процес управління капіталом є надзвичайно важливим для будь-якого підприємства галузі зв'язку. Управління капіталом допомагає забезпечити раціональне використання фінансових ресурсів підприємства, максимізувати прибуток та зменшити ризики вкладення капіталу.

На сьогоднішній день управління капіталом також допомагає підприємству підвищити конкурентоспроможність та реалізувати стратегічні цілі. Для цього важливо мати чітке розуміння процесу управління капіталом та використовувати сучасні інструменти та методики.

Теоретичною основою дослідження напрямів підвищення ефективності процесу управління капіталом на підприємстві є наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, таких як Коваленко Ю., Міщук Є., Міщенко В., Квасовський О., Маркова Т., Володіна О., Митрофанов О., та ін.

Метою даної статті є формування основних напрямів підвищення ефективності процесу управління капіталом на підприємствах галузі зв'язку; характеристика методу фінансового левериджу, який може викликати приріст рентабельності власного капіталу підприємства; розкриття основних проблем та шляхів їх вирішення.

Результати дослідження

В сучасних умовах для визначення шляхів покращення показників, що характеризують капітал підприємства слід проаналізувати фактори, які впливають на збільшення або зменшення цих показників. Основні чинники впливу на капітал підприємства можна умовно розділити на внутрішні та зовнішні. Внутрішні чинники включають такі фактори [1, 2]:

- 1) прибутковість підприємства – визначає, наскільки ефективно підприємство використовує свій капітал та генерує прибуток;
- 2) фінансовий стан підприємства – це включає фінансові показники, такі як рівень активів, боргів, обігових коштів, а також рівень ліквідності та платоспроможності;
- 3) рентабельність проектів – включає рентабельність нових проектів та інвестицій, які можуть додатково збільшити капітал підприємства;
- 4) ефективність управління підприємством – включає ефективність управління фінансами, виробництвом та маркетингом.

Зовнішні чинники включають такі фактори:

- 1) стан економіки країни – включає такі фактори, як рівень інфляції, валютний курс, рівень безробіття та економічне зростання;
- 2) конкуренція на ринку – включає кількість конкурентів на ринку, рівень їхньої конкурентоспроможності та їх вплив на ціни;

3) фінансові ринки – включає ринок кредитів, ринок капіталу та ринок цінних паперів, які можуть впливати на капітал підприємства;

4) податкова політика – включає рівень оподаткування підприємств та зміни в податковому законодавстві.

Використовуючи вищенаведені фактори, підприємство може впливати на зміну свого капіталу, проте вибір засобів для покращення рівня показників, що характеризують капітал суттєво залежить від специфіки діяльності підприємства та його фінансового стану. Тому пропозиції і рекомендації щодо покращення процесу управління капіталом ПрАТ «Київстар» наводяться з урахуванням поточного фінансового стану цього підприємства [3].

До основних критеріїв формування оптимальної структури капіталу товариства відносять [4]:

- досягнення найвищого можливого рівня рентабельності власного капіталу;
- оптимізація структури капіталу підприємства за критерієм мінімізації вартості власного капіталу, вартості позикового капіталу та середньозваженої вартості загального капіталу;
- підвищення «граничної ефективності» загального і власного капіталу підприємства;
- забезпечення визначеного запасу фінансової міцності підприємства;
- забезпечення визначеного рівня ліквідності, платоспроможності, кредитоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності (оборотності капіталу) підприємства тощо.

Основні напрями підвищення ефективності процесу управління капіталом ПрАТ «Київстар» наведено на рис. 1.

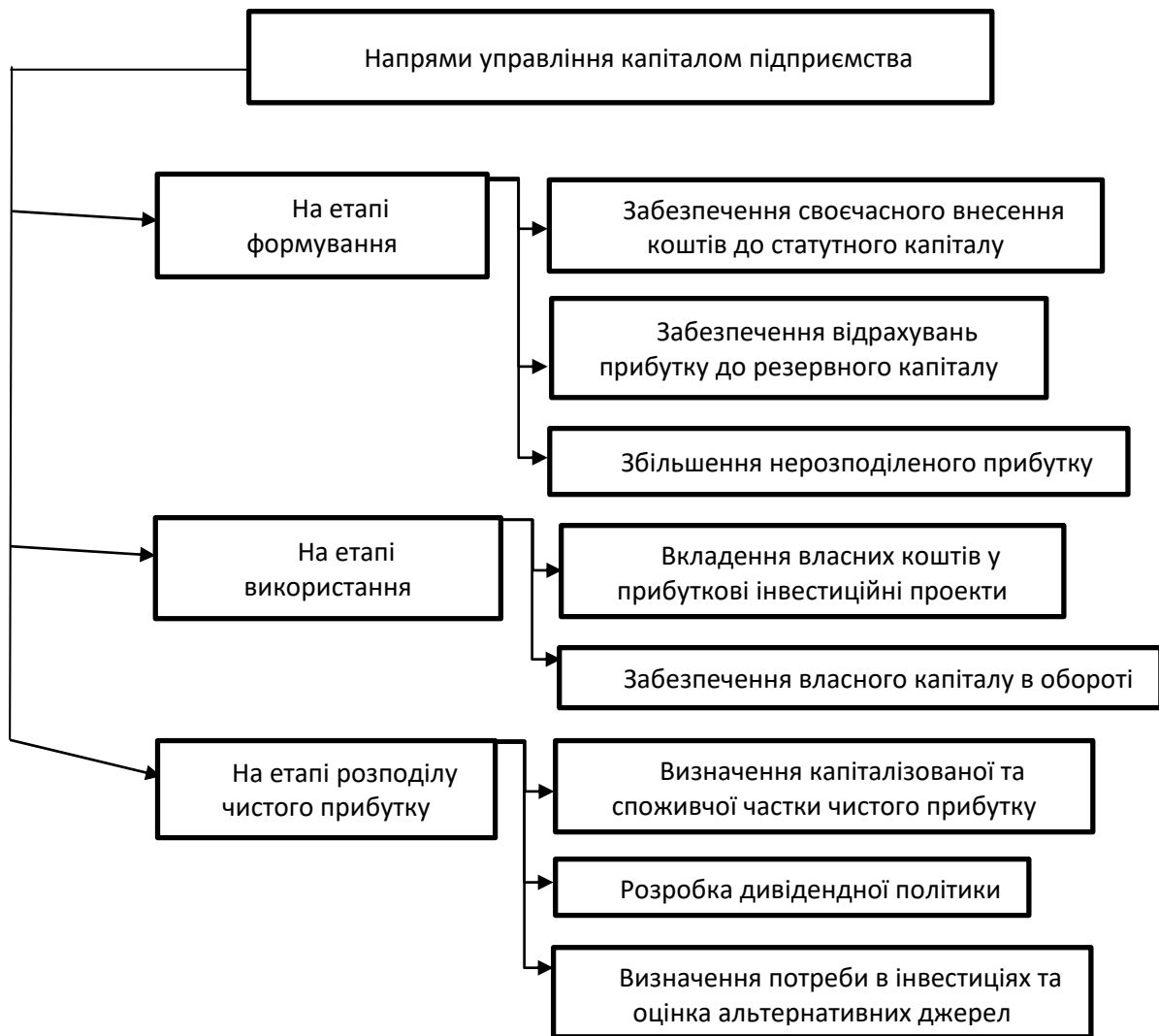

Рисунок 1 – Напрями управління капіталом ПрАТ «Київстар» з метою підвищення ефективності його використання

Що стосується методу фінансового левериджу (фінансового важеля), то його ефект (Ефл) полягає в тому, що він може викликати приріст рентабельності власного капіталу підприємства.

Ефект фінансового левериджу можна розраховувати за формулою [1]:

$$E_{\text{фл}} = (1 - \alpha) \cdot \left(\frac{VK_{\text{сер}}}{A_{\text{сер}}} - \frac{\beta\%}{100\%} \right) \cdot \frac{ДЗ_{\text{сер+ПК}}}{VK_{\text{сер}}} \cdot 100\% \quad (1)$$

де $VK_{\text{сер}}$ – середньорічна вартість власного капіталу у попередньому році; $A_{\text{сер}}$ – середньорічна вартість активів підприємства; α – ставка податку на прибуток в Україні (у 2020-2022 рр. $\alpha = 0,18$); β – середньозважена ставка за кредитами в Україні; $ДЗ_{\text{сер+ПК}}$ – середньорічна величина довгострокових зобов'язань підприємства; $ПК$ – вартість кредиту, який планує залучити підприємство для свого розвитку.

Ефективне управління власним капіталом дає можливість збільшувати ринкову вартість підприємства. Відповідно до ухвалених управлінських рішень доцільно більше уваги приділяти зростанню чистого прибутку, що дасть можливість збільшувати питому вагу власних джерел [5].

Слід зауважити, що процес управління капіталом є ключовим елементом фінансового управління на ПрАТ «Київстар». Він допомагає забезпечити ефективне використання капіталу та максимізувати прибуток, що є надзвичайно важливим для успішної діяльності підприємства в умовах конкурентної боротьби на ринку із Vodafone та Lifecell [6].

Отже, управління капіталом є важливою складовою фінансового управління на ПрАТ «Київстар». Для удосконалення процесу управління капіталом підприємству слід вжити наступних заходів:

1. Аналіз використання капіталу. ПрАТ «Київстар» повинно аналізувати рух капіталу на підприємстві та визначати, де потрібні додаткові інвестиції, а де можна скоротити витрати.

2. Оптимізація витрат. Підприємство повинно визначати стратегії зменшення витрат на тих етапах, де це можливо. Наприклад, зменшення витрат на закупівлю матеріалів та інвентарю, зниження витрат на оплату праці, скорочення витрат на рекламу та маркетинг.

3. Планування капіталовкладень. ПрАТ «Київстар» повинно ретельно планувати капіталовкладення, враховуючи внутрішні та зовнішні фактори, які впливають на бізнес. При цьому, потрібно бути уважним до вартості капіталовкладень, термінів їх повернення та очікуваного доходу від них.

4. Ефективне управління потоками грошей. Для управління капіталом, ПрАТ «Київстар» повинно бути здатним контролювати потоки грошей на підприємстві. Це включає в себе керування потоками грошей між різними рахунками підприємства та раціональне використання кредитних ресурсів.

Висновки

Отже, у результаті дослідження було запропоновано основні напрями підвищення ефективності процесу управління капіталом на підприємствах галузі зв'язку, а також метод фінансового левериджу, який може викликати приріст рентабельності власного капіталу підприємства. Варто зазначити, що ефективне управління капіталом є основним вимірником прибуткової діяльності, фінансової стійкості та інвестиційної привабливості підприємства.

Таким чином, ПрАТ «Київстар» є одним з провідних операторів зв'язку в Україні, і його фінансовий стан залежить від багатьох факторів, зокрема таких як: конкуренція, технологічні нововведення, ефективне управління витратами та капіталом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Спіфанова І. Ю. Управління інноваційною діяльністю промислових підприємств: теоретико-методологічні аспекти фінансового забезпечення. Вінниця : ВНТУ, 2019. 384 с.
2. Мішук Є. В., Міщенко В. В., Особливості системи управління власним капіталом підприємства та шляхи її вдосконалення. Агросвіт. 2015. №24. С. 46-49.
3. Квасовський О. Р. Фінансовий менеджмент. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 477 с.
4. Маркова Т. Д., Володіна О. П., Митрофанов О. С., Чеглатонєва А.С. Власний капітал: підходи до його визначення, класифікації та його структура. Економіка харчової промисловості. 2019. Т. 11. Вип. 2. С. 31-37.
5. Коваленко Ю. М. Управління фінансовими активами. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2019. 497 с.

6. Хрустальова В. В., Кононенко Є. В. «Ринок послуг мобільного зв'язку України: тенденції та перспективи розвитку». Інвестиції: практика та досвід. №1. 2019. С. 37-41.

Мотрук Денис Анатолійович - студент групи МФКД-22м, факультет Менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: den2001fcsd@gmail.com.

Науковий керівник: Єпіфанова Ірина Юрївна – доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Motruk Denys A. - student, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: den2001fcsd@gmail.com.

Scientific supervisor: Yepifanova Iryna Yu. - doctor of economics, professor, vice-rector for scientific work, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.